

ning, der er behov for, men ikke desto mindre vil denne debat formentlig også blive en del af historien om Thulebasen.

Det, jeg specielt vil fokusere på, er, hvordan vi har set på hele denne sag, hele dette spørgsmål, fra Grønlands side. Hele debatten udspringer jo rent faktisk fra Grønland, og det er en debat, som nok har været den største i mange år. Sagen blev specielt spændende efter afsløringen af, at der faktisk havde været stationeret atomvåben i Grønland. Det blev en væsentlig debat og en usædvanlig debat, og vores fælles fortid under den kolde krig er af mange årsager nok værd at kigge på.

Reaktionen i Grønland, specielt efter fremkomsten af oplysningerne om opbevaring af atomvåben, var naturligvis overraskelse, forbavselse og – det er vel ikke for meget at sige – chok, og der kom mange politiske reaktioner, som på forskellig vis gav udtryk for ønsket om en endegyldig kulegravning af de oplysninger, som kom frem i sommerens løb.

Men de reaktioner, der gjorde mest indtryk på mig – og også på andre, tror jeg – var de reaktioner, der kom fra de mennesker, der bor ved Thulebasen – Inughuit, som vi kalder dem, Thuleboerne. Disse reaktioner kom frem under et borgermøde den 3. august i Qaanaaq, som er hovedbyen i kommunen. Her var der repræsentanter for det grønlandske landsstyre, for vort Landstings udenrigs- og sikkerhedsudvalg, for kommunalbestyrelsen og ikke mindst for Inughuit og deres efterkommere – de mennesker, der i forbindelse med Thulebasens iværksættelse helt tilbage i begyndelsen af 1950'erne på foranledning af den danske stats repræsentant blev tvangsforflyttet fra deres boplads, deres hjem, med kun 4 dages varsel.

Det er svært, om ikke umuligt, at bibringe Folketingssalen den stemning, der var på det borgermøde. Der var sorg, der var fortvivlelse, der var frustration og vrede, men alligevel kunne man fornemme et synligt og et hørligt håb om retfærdighed og ønsket om også at blive omfattet af almindeligt gældende menneskerettigheder – et håb, som disse mennesker har haft i mange hundrede år, et håb, som vi altid har som fangerfolk i en meget afsides del af vores verden. Jeg tror, den stemning også blev oplevet af statsministeren, da han var på besøg senere på måneden og mødtes med Inughuit.

Borgermødet blev efterfulgt af et mere formelt møde mellem de tre parter, jeg nævnte før, altså landsstyret, Landstinget og kommunen.

Resultatet af dette møde var en fællesudtalelse, der var fuld enighed om, og som der også er fuld politisk enighed om i Grønland. Jeg vil godt have lov at citere et enkelt afsnit fra denne fællesudtalelse:

»Det ønskes, at den kommende videnskabelige undersøgelse i DUPI's regi omkring Thule Air Base ikke udsættes for politiske begrænsninger ved en fastsættelse af en bestemt tidsperiode, således at der kan skabes fuld trykthed omkring basens aktiviteter blandt de mennesker, der er tvunget til at leve med militærbasen som nabo.«

Og dette henholder jeg mig til i dag.

Vi har holdt møder med den danske regering om spørgsmålet, og vi får fuld indsigt i det arbejde, der gøres i DUPI's regi. Og som udenrigsministeren sagde i begyndelsen af debatten, er der blevet nedsat en embedsmandsgruppe – hvilket også er godt og rigtigt – og denne embedsmandsgruppe får også mulighed for at kigge på tiden efter 1968.

Men jeg mener ikke, det er nok. Jeg mener, at USA, som rigsfællesskabets allierede, allerede har været meget åben i dette spørgsmål, også over for forskere, der har været i USA for at studere forskellige dokumenter, og jeg kan ikke forestille mig, at USA som allieret på nogen måde vil være mindre åben og have mindre tillid til den danske regering. Og jeg mener faktisk – og det er det indtryk, der lades tilbage efter debatten her – at alle burde være interesserede i også at afmystificere perioden efter 1968.

Jeg skal derfor meddele, at jeg stemmer til fordel for det forslag om motiveret dagsorden, der er fremsat af Enhedslisten og SF, og det gør jeg af hensyn til inughuit og ikke mindst af hensyn til Thuleboerne og med det formål, at en undersøgelse af den art kun kan være med til at fjerne myter omkring en sag, hvorom åbenbart så mange har en mening, og som åbenbart ligger så mange på sinde.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Jeg vil først sige til hr. Hans-Pavia Rosing, at jeg lyttede med stor opmærksomhed til hans indlæg, som jeg takker for, og dernæst bekræfte, at der i DUPI's arbejde med undersøgelsen er draget omsorg for, at der sker en løbende orientering af de grønlandske myndigheder, og at der også vil være lejlighed til at stille spørgsmål fra Grønlands side til den nu nedsatte permanente embedsmandsgruppe om den sikkerhedspolitiske udvikling i Grønland i perioden efter 1968.